

навколишньому природному середовищі невідворотно погіршуватиметься. Важливо дотримуватися правила: зроби найкраще, але використай для цього найменше ресурсів. Тобто, ефективність – це найкращий «результат» за найменшу «ціну».

Перелік використаних джерел:

1. Ільїна М. В. Теоретичні основи формування імперативів економічного розвитку суспільства / М. В. Ільїна, Ю. Б. Шпильова // Економіка та суспільство: електрон. наук. фах. вид. – 2017. – № 9. – С. 215–220.

УДК 339

Колесник Анна
студент групи ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
м.Тернопіль, Україна
Anna Kolesnyk
Student of group PFm-51
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine
Науковий керівник: **Винник Тетяна**
к.е.н., доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
м.Тернопіль, Україна
Supervisor: **Tetiana Vynnyk**
PhD, Associate Professor
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ EXPORT POTENTIAL OF THE TERNOPIIL REGION

Експортний потенціал країни в цілому складають експортні потенціали окремих регіонів, що є активними самостійними структурними одиницями у зовнішньоекономічних відносинах. Вони визначають не лише забезпеченість національної економіки ресурсами, а й характеризують здатність системи до розвитку на основі наявних ресурсів.

Експортний потенціал є однією зі складових економічного потенціалу, що забезпечує, на відміну від інших складових (виробничого, трудового, природного, фінансового, інформаційного потенціалу тощо) не процес виробництва, а процес споживання, тобто процес реалізації продукції на зовнішньому ринку. Проблема розвитку і диверсифікації експортного потенціалу є вкрай актуальною, адже інтеграція країни, зокрема України, у світову економіку позитивно впливає на розвиток національної економіки.

Серед регіонів України майже всі демонстрували зростання поставок товарів на зовнішні ринки, за винятком двох областей – Луганської та Одеської. Найбільш експортоорієнтованими регіонами у січні-листопаді 2017 року були: місто Київ, Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Полтавська, Миколаївська, Київська, Вінницька та Львівська області. Найменш експортоорієнтовані: Чернівецька, Луганська, Херсонська та Тернопільська області. За даними Державної служби статистики України [2], Тернопільська область посідає 21 місце серед всіх областей у загальному обсязі експортних поставок.

Зовнішньоторговельний оборот Тернопільської області товарами за січень-листопад 2017 року склав 666,6 млн дол. США, що на 27,9% більше, ніж за аналогічний період 2016 року. Обсяги експорту становили 342,6 млн дол. США, імпорту – 324,0 млн дол. США, що більше на 27,3% та 28,6% відповідно. Сальдо зовнішньої торгівлі +18,6 млн дол. США.

Експортні поставки товарів здійснювалися до: Польщі (51,8% у загальному експорті товарів області), Білорусі (6,7%), Нідерландів (5,3%), Німеччини (3,8%), Казахстану (2,4%),

Єгипту (2,3%), Швейцарії (1,9%), Індії (1,8%), Бангладешу (1,6%), Саудівської Аравії (1,4%), Грузії (1,3%) тощо. Значна частка поставок до Республіки Польща вказує на залежність експорту регіону від партнерів із цієї країни, що несе в собі певні ризики. Наведена залежність також спостерігається при аналізі експорту послуг, значна частина яких постачається також до Польщі (61%). На другому місці за обсягами експорту послуг знаходиться Швеція. Слід зазначити, що наведені тенденції географічної структури експорту з Тернопільщини також спостерігалися і в 2016 році та фактично не змінилися (табл.1).

Таблиця 1

Географічна структура експорту підприємствами Тернопільської області товарів і послуг за січень-листопад 2017 року [1]

Обсяг експорту товарів			Обсяг експорту послуг		
Країна	млн. дол. США	Питома вага, %	Країна	млн. дол. США	Питома вага, %
Польща	177,47	51,80	Польща	16,18	61,0
Білорусь	22,95	6,70	Швеція	4,83	18,0
Нідерланди	18,16	5,30	Азербайджан	0,72	3,0
Німеччина	13,02	3,80	Швейцарія	0,59	2,0
Казахстан	8,22	2,40	Німеччина	0,47	2,0
Єгипет	7,88	2,30	Гана	0,44	2,0
Швейцарія	6,51	1,90	США	0,43	2,0
Індія	6,17	1,80	Естонія	0,41	2,0
Бангладеш	5,48	1,60	Нігерія	0,39	1,0
Саудівська Аравія	4,80	1,40	Єгипет	0,28	1,0
Грузія	4,45	1,30	Інші	1,99	7,0
Інші	67,49	19,70			
Усього	342,6	100,00	Усього	26,730	100,00

Що стосується товарної структури експорту Тернопільської області, то її основу традиційно складають машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання, продукти рослинного походження, живі тварини та продукти тваринного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження та готові харчові продукти. На ці групи товарів припадає 80% усіх поставок, половину з яких складають машини, обладнання та механізми (рис. 1).

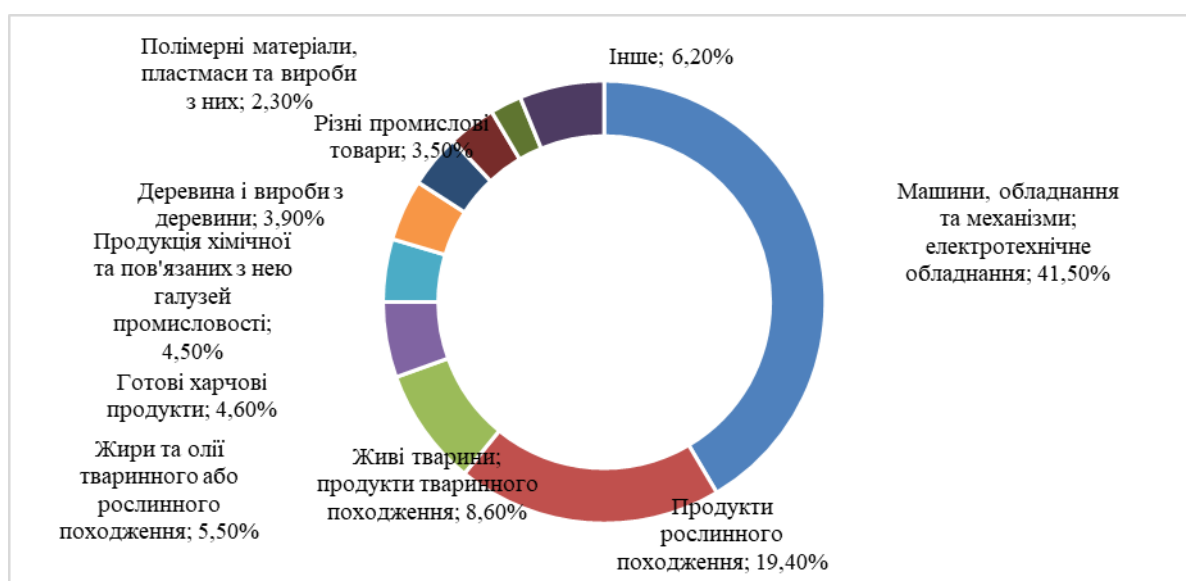

Рис. 1. Основні групи товарів, що експортувалися Тернопільською обл. у січні-листопаді 2017 року [2]

Аналіз показників експорту послуг за 2017 рік вказує на перевагу поставок послуг із переробки матеріальних ресурсів, послуг, пов'язаних із подорожами (туристичних) та транспортних послуг, які разом складають 96% усього експорту послуг регіону (рис. 2).

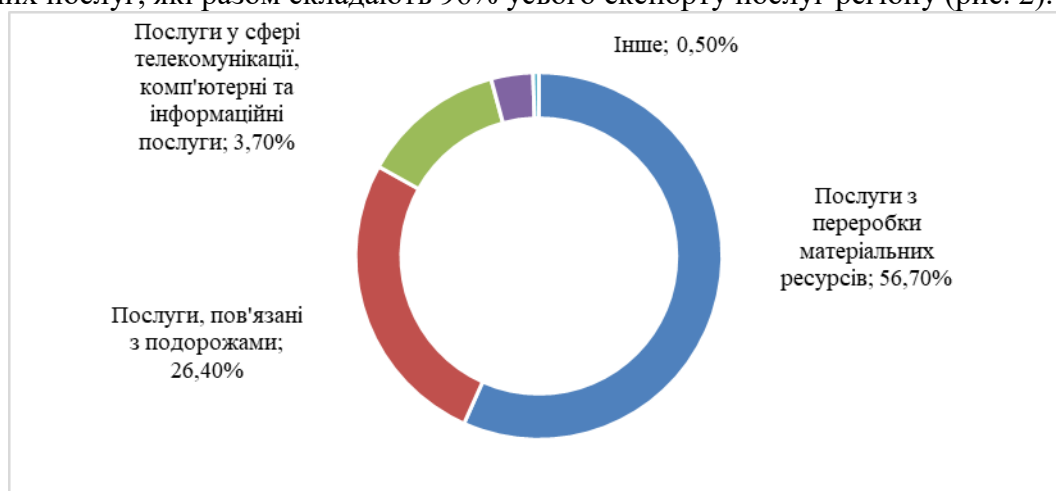

Рис. 2. Основні групи послуг, що експортувалися підприємствами Тернопільської області протягом січня-листопада 2017 року [2]

Перспективи розвитку експортної діяльності Тернопільщини формують експортні потенціали машинобудівної, сільськогосподарської та хімічної галузей, але реалізація експортного потенціалу регіону залежить, серед іншого, від проактивної позиції бізнесу області, а також ефективності та послідовності зусиль місцевої влади, спрямованих на створення сприятливих умов для розвитку підприємницької діяльності в цілому та експорту зокрема.

Перелік використаних джерел:

1. Тернопільська обласна державна адміністрація.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oda.te.gov.ua/main/ua/337.htm>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

УДК 330.13:63

Лещенко Лариса

кандидат економічних наук, старший викладач
кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин
Харківський національний аграрний університет імені В.В.Докучаєва,
м. Харків, Україна

Larysa Leshchenko

PhD (Econ.), senior lecturer of the Department of
Applied Economics and International Economic Relations
Kharkiv National Agrarian University named after V.V.Dokuchajev,
Kharkiv, Ukraine

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ FACTORS OF PROFITABILITY FORMATION OF AGRARIAN ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF EURO INTEGRATION

В умовах ринкових відносин кожне підприємство, незалежно від форми власності і господарювання, зацікавлене в отриманні максимального прибутку. Високий рівень